

Onderwerp

Energieweerbaarheid vergroten: beschikbaar stellen financiële middelen voor het vergroten van de energieweerbaarheid van inwoners van Flevoland

Gedeputeerde Staten stellen voor

1. Beslispunten

1. Op basis van TNO onderzoek en Peilen en Toetsen in de commissie EMS op 30 november 2022 in te zetten op:
 - a. Deelname van de provincie aan het landelijke onderzoeksprogramma van TNO en hiervoor in 2023 een bedrag beschikbaar te stellen van € 100.000 ten laste van het oormerk R009116 Energieweerbaarheid in de Brede Bestemmingsreserve;
 - b. Procesondersteuning bij het opstarten van een lokale FIXbrigade in de Flevolandse gemeenten in samenwerking met FIXbrigade Nederland en hiervoor in 2023/2024 een bedrag beschikbaar te stellen van € 400.000 ten laste van het oormerk R009116 Energieweerbaarheid in de Brede Bestemmingsreserve;
2. De 2^e begrotingswijziging 2023 vast te stellen.

2. Doelstelling programmabegroting

Binnen de RES is aangegeven dat iedereen moet kunnen meekomen in de energietransitie. Op basis van amendement en motie van november 2021 hebben de Staten gevraagd hier invulling aan te geven, gezien de stijgende energieprijzen en daardoor 'energiearmoede'.

Er is in dit geval geen direct verband tussen dit voorstel en de programmabegroting. Dit voorstel is opgesteld naar aanleiding van Peilen en Toetsen in de commissie EMS op 30 november 2022. De geoormerkte middelen uit de brede bestemmingsreserve zullen hiervoor in programma 5 opgenomen worden.

3. Eerdere behandeling

- Naar aanleiding van de uitkomst van Peilen en Toetsen in de beeldvormende ronde op 30 november 2022 is dit voorstel opgesteld. De drie voorgelegde opties uit de presentatie in deze ronde is opgenomen in bijlage 1.
- In het najaar van 2022 is er een inventarisatie gehouden van mogelijke acties om de energieweerbaarheid onder inwoners van Flevoland te vergroten. Hierover zijn meerdere ambtelijke gesprekken met de gemeenten gevoerd (bijlage 5). Ook heeft na afronding van het TNO onderzoek een bestuurlijk overleg plaatsgevonden om de aanbevelingen uit het TNO-rapport "Energieweerbaarheid in Flevoland" te bespreken. Hier zijn drie mogelijke opties uitgekomen: deelname aan het landelijk programma energiearmoede van TNO, ondersteuning aan gemeenten bij de opstart van een lokale FIXbrigade en een isolatiesubsidie.
- Op 9 november 2022 hebben Provinciale Staten uw college bij motie 9 uitgesproken na consultatie van de zes gemeenten, een concept menukaart op te stellen die de inwoners en ondernemers van Flevoland handelingsperspectieven biedt, zodat ze energiebesparende maatregelen kunnen nemen.
- Provinciale Staten hebben bij amendement nr. D en motie nr. 16 op 10 november 2021 opdracht gegeven aan het college om te onderzoeken of een actiepakket energieweerbaarheid zinvol is. Het onderzoek door TNO naar

Provinciale Staten
28 maart 2023

Agendapunt
5

Lelystad
17 januari 2023

Registratienummer
3049764

Afdeling/Bureau
SENB

Routing

Commissie Economie, Mobiliteit
en Samenleving
8 februari 2023

energieweerbaarheid van inwoners is afgerond. Een onderzoek door TNO naar bedrijven loopt nog.

4. Bevoegdheden PS en doel behandeling

Het is de bevoegdheid van Provinciale Staten om middelen ter beschikking te stellen om dit voorstel uit te voeren. Voor beslispoint 1 en 2 hebben Provinciale Staten reeds een oormerk (R009116 energieweerbaarheid) opgenomen van € 500.000 in de Brede Bestemmingsreserve.

5. Verdere behandeling PS

Via de reguliere P&C-cyclus rapporteren we over eventuele afwijkingen.

6. Korte toelichting op voorstel

Op basis van bestuurlijke en meerdere ambtelijke gesprekken met gemeenten kwamen deelname aan het landelijk onderzoeksprogramma van TNO, ondersteuning aan gemeenten bij de opstart van een lokale FIXbrigade en een isolatiesubsidie als beste opties naar voren.

Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de eerste twee bouwstenen uit de piramide zoals gepresenteerd tijdens de beeldvormende sessie (bijlage 1):

1. Deelname aan het landelijk programma van TNO. Dit driejarig programma heeft als doel het terugdringen van energiearmoede. Meer informatie over dit landelijk programma is opgenomen in bijlage 2 en 3;
2. Ondersteuning van gemeenten bij de opzet van een FIXbrigade. De procesondersteuning wordt geboden door de provincie met de inzet van een projectleider(s). De projectleider draagt bij aan een vlotte en succesvolle opstart in samenwerking met FIXbrigade Nederland en gemeenten. De gemeente bekostigt zelf de uitvoering van energiebesparende maatregelen bij de huishoudens. Meer informatie over de opstart lokale FIXbrigade is te lezen in bijlage 6.

In aanvulling op landelijke regelingen en subsidies hebben huurders en woningeigenaren met een laag inkomen meer ondersteuning nodig bij het verduurzamen van hun woning. FIXbrigade helpt deze doelgroep met verduurzaming. De werkwijze van FIXbrigade is beschreven in bijlage 4 'whitepaper FIXbrigade Nederland'.

Een aanvullende isolatie subsidieregeling voor woningeigenaren laten we voor nu buiten beschouwing. Op een eventuele aanvullende subsidieregeling wordt met voorliggend voorstel geen voorschot genomen.

Met dit voorstel blijven we binnen het de kaders van het huidige oormerk van €500.000. Na één jaar evalueren we of er in combinatie met de maatregelen van andere overheden nog nadere maatregelen nodig zijn.

7. Beoogd effect

Het beoogd effect is het bevorderen van energieweerbaarheid van Flevolandse inwoners (m.a.w., het verminderen van kwetsbaarheid als gevolg van prijschommelingen op de energiemarkt).

1. Door deelname aan het landelijk programma verwachten we:
 - a. ondersteuning in de uitvoering door middel van het delen van recente wetenschappelijke inzichten en het meten van de effectiviteit van maatregelen;
 - b. implementatie en opschaling van effectieve maatregelen door delen van kennis en ervaring uit de praktijk.
 - c. Ministeriele afstemming en lange termijn samenwerking op het thema tussen beleidsmakers, onderzoek en praktijk
2. Door gemeenten procesondersteuning te bieden bij het opstarten van een lokale FIXbrigade verwachten we dat deze FIX brigades succesvol kunnen worden opgestart en vervolgens in gang worden gezet.

8. Argumenten

1.1. *Deelname aan het landelijk programma van TNO biedt een lange termijn samenwerking tussen beleidsmakers, onderzoek, en praktijk*

Het driejarige onderzoeksprogramma van TNO heeft als doel het terugdringen van energiegearmoede. Hierin worden beleidsmakers en beslissers ondersteund in de uitvoering met het delen van recente wetenschappelijke inzichten en effectiviteitsmetingen van maatregelen. Daarnaast kunnen, door het delen van kennis en ervaring uit de praktijk, effectieve maatregelen worden geïmplementeerd en opgeschaald. Het programma is integraal opgezet met verschillende ministeries (EZK, BZK, SWZ) en bestuurslagen (rijk, provincie, gemeente) en samen met organisaties zoals RVO, CBS, VNG, AEDS, VEH en SWN.

1.2. *Het aanbieden van ondersteuning aan gemeenten jaagt een vlotte en succesvolle opzet van een lokale FIXbrigade aan*

FIXbrigade Nederland ziet dat de opstartfase van een lokale brigade qua financiering vaak tussen wal en schip valt. Er is budget nodig om de eerste stappen te kunnen maken voor een lokale FIXbrigade. Dit wordt in veel gemeenten gedaan door een lokale projectleider. Deze projectleider kan worden ingezet om een lokale organisatie te zoeken waar de FIXbrigade zich kan huisvesten, lokale vrijwilligers aan te haken en de coördinatie op te starten met gemeente en FIXbrigade Nederland. Een lokale FIXbrigade bestaat uit een projectleider, leermeester en fixers ondergebracht in een lokale vereniging. Uit de gevoerde gesprekken met gemeenten is gebleken dat veel gemeenten kampen met capaciteitstekorten. Dit tekort vormt een grote belemmering bij het opstarten van een lokale FIXbrigade.

Met het huidige voorstel worden gemeenten ondersteund door procesondersteuning in de vorm van de inzet van (logistieke) projectleiders. De (logistieke) projectleiders worden gefinancierd vanuit het voorgestelde budget van € 400.000. Een projectleider wordt ingezet voor het onderhouden van contacten en maken van afspraken met externe partijen, zoals de gemeente en andere lokale partijen. De gemeente bekostigt vervolgens de uitvoering van energiebesparende maatregelen bij de huishoudens. De logistieke projectleiders worden ingezet om de FIXbrigade gaande houden, afspraken kunnen inplannen, materiaal en magazijn bijhouden.

2.1. *Een positief besluit op voorgaande beslispunten heeft een begrotingswijziging tot gevolg* Provinciale Staten zijn bevoegd om op basis van dit voorstel het oormerk R009116 Energieweerbaarheid in de Brede Bestemmingsreserve ter beschikking te stellen voor het vergroten van de energieweerbaarheid van inwoners van Flevoland.

9. Kanttekeningen

2.1 *Een capaciteitstekort bij gemeenten kan leiden tot vertraging in de uitvoering*

Door het bieden van procesondersteuning bij het opstarten van de FIXbrigades geven we hier gehoor aan, en proberen we de kans op een vlotte en succesvolle opstartfase te vergroten.

2.2 *FIXbrigades alleen zijn mogelijk niet voldoende*

Hoewel we verwachten dat er via de FIXbrigades wordt bijgedragen aan woningverduurzaming bij huishoudens met een laag inkomen, is dit mogelijk onvoldoende om alle inwoners van Flevoland écht mee te laten komen in de energietransitie. De gemeenten hebben uitgesproken dat er veel behoefte is aan extra inzet op isolatie. Na inwerkingtreding van het huidige voorstel evalueren we of er nog nadere maatregelen nodig zijn in de aanpak om de energieweerbaarheid te vergroten, waarbij we een aanvullende isolatiesubsidieregeling in ons achterhoofd houden. Voor een eventuele regeling zal er een separaat voorstel met een financiële dekking aan uw Staten worden voorgelegd.

10. Bijlagen

	Naam stuk:	eDocs nummer:	Bijgevoegd of periode ter inzage
1	Energieweerbaarheid opties uit presentatie beeldvorming 30112022	3059939	
2	TNO Onderzoeksprogramma energiearmoede	3077887	
3	Landelijk programma energiearmoede TNO samenvatting	3038379	
4	Whitepaper FIXbrigade Nederland	3048784	
5	PS Mededeling Energieweerbaarheid in Flevoland – achtergrondinformatie Gemeenten	3047034	
6	Opstart lokale FIXbrigade	3059904	
7	2 ^e begrotingswijziging 2023	3063547	
8	Motie nr. 16 – Aangenomen 50PLUS: Ondersteuning aanpak energie armoede	2871115	
9	Motie 9 – PvdA, D66, ChristenUnie – Energiearmoede Energieweerbaarheid	3069454	
10	Mededeling terugblik en antwoorden beeldvorming Energieweerbaarheid in Flevoland	3052326	